

7. ՃԱՇՈՅ: Կ. Պոլիս, տպ. Սարգիս դպիրի, 1714, 1175 երկսյուն զարդափակ էջ, պատկերներով ու զարդերով: Հանրային գրադարան, № 1363:

Հանրային գրադարանի միակ օրինակը անվանաթերթ չունի, սկսվում է 3-րդ չհամարակալված էջից: ՌՃՂԴ էջում «Հիշատակարան ճաշոցի», սրտեղկա տպագրության թվականը «Ի թուականութեան կենարարին մերոյ ՌՉԺԴ, և հայոցս ՌՃԿԳ», հիշվում է տպագրիչի որդի Մարտիրոսը և տպարանի մյուս աշխատողները: Հետաքրքիր է Սարգսի ասածը իր մասին. «...մեծա ջանիվ և յոյժ աշխատութեամբ դամենայն քանդուածս ծաղկանց և ծաղկագրաց՝ և պատկերացն՝ անպակաս օրինուածովք յօրինեցի», արդյո՞ք սա նշանակում է, որ տպագրիչ Սարգսը նաև նկարիչ է եղել և զարդող:

Սարգսի տպագրությունները միշտ համարվել են խիստ ցածրորակ, թերևս Պոլսի տպագրությունների մեջ ամենավատը, հակառակ դրա մեր մատենագիտության ու բանասիրության մեջ չհիշատակվող ներկա ճաշոցը աչքի է ընկնում ոչ միայն իր շատ գեղեցիկ զարդերով, այլև հաջող տպագրությամբ և ստիպում է, համենայն դեպս, մեղմացնել Սարգսյան տպարանի մասին հաստատված խիստ անբարենպաստ տեսակետը:

8. ՏՈՆԱՑՈՅՅ: Կ. Պոլիս, տպ. Սարգիս դպիրի, 408 շրջափակ էջ, զարդեր: Հանրային գրադարան, № 65:

Տիտղոսաթերթը սկսվում է Աստուած բարեբար բռներով, տպա 15-րդ էջում՝ Տոնացոյց ըստ ատուր Պատշանի: Հիշատակարանը 404—408 էջերում:

Հանրային գրադարանի միակ օրինակում տիտղոսաթերթը ներքևից պատված է գուցե տպագրության թվականի հետ, դրքի ուրիշ մասում թվական չկա: Առաջարանի մեջ ասված է, որ տպագրությունը կատարվել է «Ի հայրապետութեանն տեսոն Աստուածատուրի աստուածաբան կաթողիկոսի ամենայն հայոց... Այլև առաջնորդութեան երկուց աթոռոց սուրբ Երուսաղեմայ գրիգորի արհի եպիսկոպոսի. և մայրաքաղաքիս ովհաննիսի աստուածաբանի», նկատի ունենալով այս անձանց զահակալության շրջանները՝ տպագրության ժամանակն ընկնում է 1715—1725 թվականների միջև: Հիշատակարանում կա Սարգսի («Իշեցէք զժառայս ձեր զտրուպ սարգիսս»), նրա տպարանի աշխատողների, հոր՝ Հակոբի, և որդու՝ Մարտիրոսի անունները («զհարազատ որդեակն իմ զՄարտիրոսն, որ տուրնջեան և ի գիշեր ջանս յոգնագոյնս եղեալ ի սրտի, և յոգուց հանելով միշտ, աշխատէր և տառապիր ի շարաբարդութիւնս ի սրբագրութիւնս և ի համարաբացութիւնս»):

Աստվածատրյանների նորահայտ տպագրություններ

Եփրեմ Խուրի ԳԻՐՔ ԱՂՕԹԻՅ: Կ. Պոլիս, տպ. Աստվածատուր դպիրի, 1741. 95 (1 չհ.) զարդափակ էջ, անվանաթերթը նկարազարդ շրջանակի մեջ, զարձեռեսին Եփրեմ Ասորու, իսկ 76-րդ էջում Գրիգոր Լուսավորչի պատկերները, զարդեր: Հանրային գրադարան, № 3257, Մատենադարան, № 1062: էջ 94—96 հիշատակարան, ուր հիշվում է «զտպէն տուող զկարնեցի քարադործ Ղազարի որդի զգրավաճառ եղբայր մանուկն: Ընդ նրմին և զտրպագրող պարտուոր անձն իմ զաստուածատուր. և զհաշեալ և մաշեալ որդեակն իմ զտիրացու յօհաննէս», վերջում՝ «Ի թուականիս ՌՃՂ. սեպտեմբերի Ի»:

10. ՍԱՂՄՈՍԱՐԱՆ: Կ. Պոլիս, տպ. Հովհաննես Աստվածատրյանի, 1758. 377 (7 չհ.) զարդափակ էջ, պատկերներ, զարդեր: Մատենադարան, № 1609: